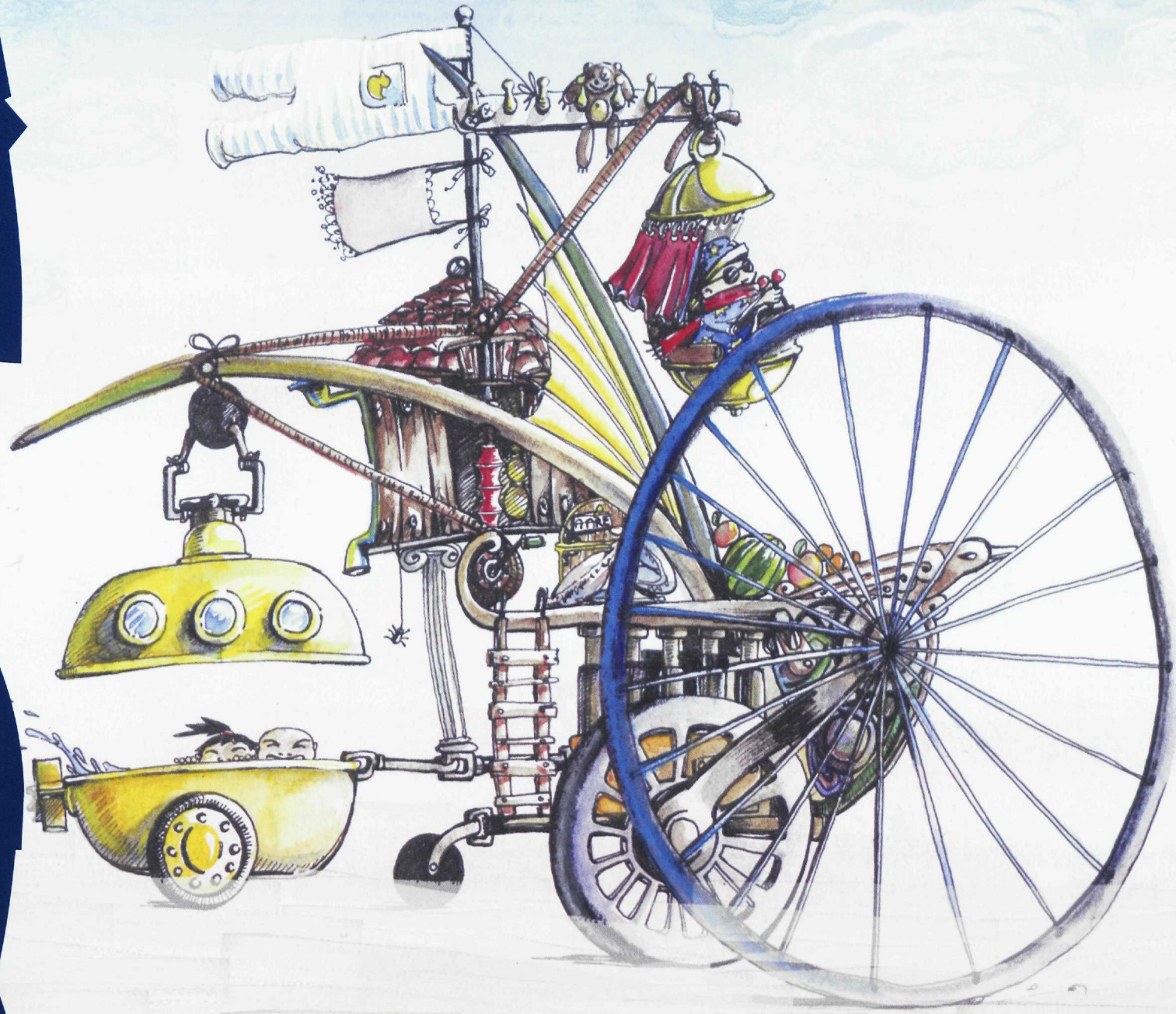


Nr 10

Oktober 2010

# TAFELKE

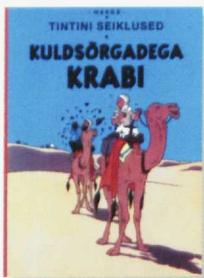




WWW.LASTEKAS.EE



www.taheke.delfi.ee



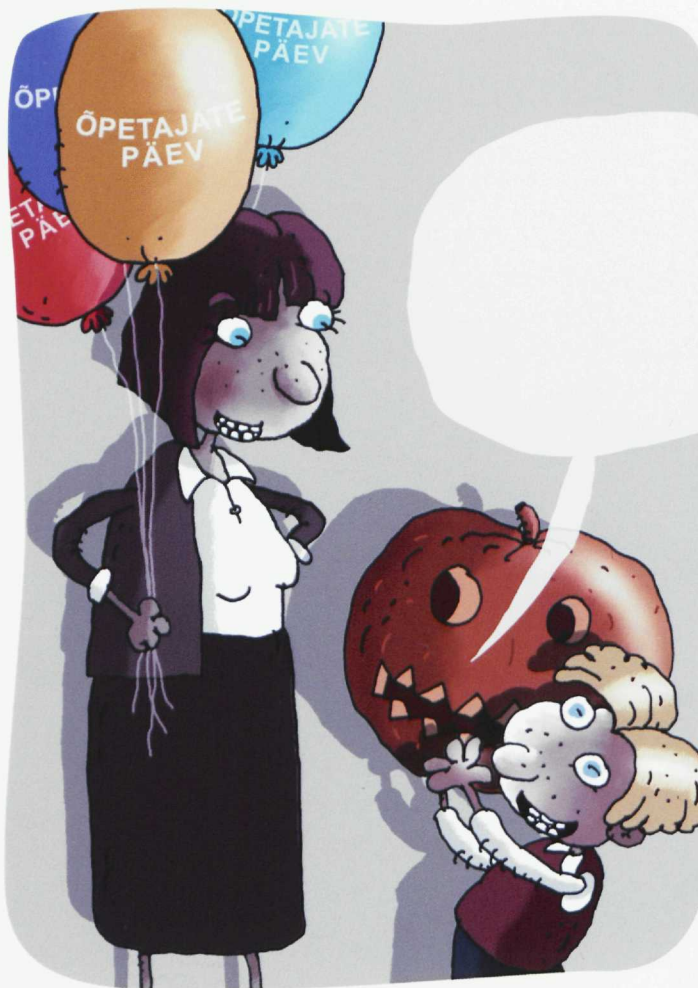
**5.** oktoobril on õpetajate päev. Palju õnne, arm-sad õpetajad! Paistku teile iga päev päike ja olgu teil iga päev sellepärast hea tuju! Tähekeses seekordne jutumullimäng on pühendatud teile.

Ka selles koolis, kus käib Juku, peetakse õpetajate päeva. Vanemate klasside õpilased annavad õpetajate asemel tunde, visatakse nalja ja jagatakse õhupalle. Juku klassijuhataja on samuti peotäie õhupalle saanud. Viimasel hetkel saabub aga kooli Juku ise, käes õpetajale mõeldud kingitus, mis näeb välja ... ütleme nii, kuidagi kõõbakas ja Halloweeni kõrvitsa nägu. Just siis, kui Juku õpetajale palli üle annab, käratab see ...?

### Mida käratab Juku kingitus?

Ootame teie vastust kuni 18. oktoobrini meiliaadressile [taheke@taheke.ee](mailto:taheke@taheke.ee) või Tähekeses toimetuse aadressil Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Vastusele lisa kindlasti oma nimi, vanus ja aadress!

**Parimatele vastajatele on seekord Tintini koomiks** „Kuldsõrgadega krabi“ ja „Must last“ kirjastuselt Tänapäev.



**Septembrikuu Tähekeses tahtsime teada**, millise sõnumi saatis hiir Miki kass Arturile. Aitäh kõigile vastajatele!

### Võiduvastused:

Miki sõnum: „Artur, käi palun koduteel poest ka läbi ja too juustu. Urus näeme!“

Eneli Veltmann, 7 a, Tallinn

„Kui sul on kõht tühi, siis saame homme prügikasti juures kokku!“

Karl Ustav, 8 a, Tartu

### Võrukeelne võiduvastus:

„Artur, kui sa taha Ameerikahe tagasi tulõd, tuu toot hiirte sõira ka ütten.“

Nele Käo, 7 a, Põlva

Eneli saab auhinnaks „Miriami värviraamatu“, Karl aga „Limpa ja mereröövli“ värvi-

raamatu. Nele auhinnaks on võrukeelne aabits „ABC kiräoppus“. Lisaks Tähekeses sussikott.

**Palju õnne!** Kõik Tähekeses auhinnad saab kätte posti teel.



Joonistanud Hillar Mets

# SISUKORD

Luuletused <i>Leelo Tungal, Siiri Laidla, Ülle Kütsen</i> . . . . .	4
Karneval ja kartulisalat <i>Andrus Kivirähk</i> . . . . .	6
Piduauto <i>Aapo Ilves</i> . . . . .	8
Pokugan ja Bakugan <i>Contra</i> . . . . .	9
Puder süles ehk vanaisa pole süüdi <i>Haldi Normet</i> . . . . .	10
Post . . . . .	12
Kokanurk <i>Vanillikaste ja õunakook</i> . . . . .	14
Maailma asjad <i>Jan Kaus</i> . . . . .	15
Meisterdus <i>Meisterda fotoaparaat</i> . . . . .	16
Nali . . . . .	18
Arva ära! . . . . .	19
Võistlus <i>Mõttele välja legend</i> . . . . .	20

## TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri  
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse address:  
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn  
[taheke@taheke.ee](mailto:taheke@taheke.ee)  
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson  
Kunstiline toimetaja Priit Rea  
Makett Dan Mikkin

Tähekest saab tellida otsekorralduslepinguga  
[www.tellimine.ee](http://www.tellimine.ee)  
telefon 617 7717

Esikaane on joonistanud Liina Loper

TÄHEKEST TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL



## KIRJUTA LOODUSEST!

Kuni 8. novembrini saavad nii kõik Eestimaa kooliõpilased kui ka täiskasvanud osaleda omaloominguvõistlusel „Seigeldes looduse raamatus“. Oodatud on nii luuletused, jutud kui ka näidendid, mis kajastavad looduselamusi, keskkonna- ja elurikkuse teemat jms. Töid hinnatakse viies vanuseklassis.

Võistlus toimub lugemisaasta ja looduskaitseaasta koostöös. Sellega soovitakse pöörata tähelepanu looduse mitmekesisusele, tekitada huvi looduse- ja keskkonnaalase kirjanduse lugemise ning loodusest kirjutamise vastu, panna mõtlema ja arutlema looduse ja keskkonna teemadel.

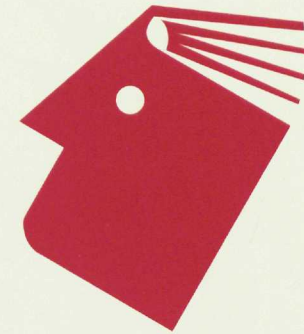
Konkursitööd tuleb saata aadressil Vanemuise 19, Tartu 51014, Eesti Kirjanduse Selts, märgusõna „Seigeldes looduse raamatus“. Uhinnatud töödest koostatakse kogumik, mida jagatakse koolidele ja raamatukogudele tasuta.

Lisainfot saab Krista Ojasaarelt telefonil 5695 0482 või e-postiga [krista.ojasaar@kul.ee](mailto:krista.ojasaar@kul.ee)

## UUS VÕRUKHEELNE TÄHEKE

Täheke on koostöös Võru instituudiga ikka igal aastal avaldanud ühe võrukeelse Tähekese. Nii ka tänavu. Möödunud kuul meie Lõuna-Eesti lugejateni jõudnud uus tasuta jagatav ajakirjanumber on arvult juba seitsmes.

Võrukeelne Täheke koosneb suuresti Võrumaalt pärit autorite loomingust. Uues numbris astuvad üles Jan Rahman, Aapo Ilves, Contra, Milvi Panga ja Leila Holts, samuti on seal Mari Kalkuni laul „Suvi“ ning Navitrolla ja Marja-Liisa Plat-si illustratsioonid. Ka käesoleva Tähekese rubriigist „Arva ära!“ saad teada, kuidas on võru keeles „õunamoos.“



lugemisaasta2oio



Leelo Tungal

# TÄNUKS ÕPETAJALE

KUHU ASTUB ROOSA ASTER?  
KUHU KIPUB GLADIOOL?  
LILLEPUNDID KÄES ON LASTEL.  
UKSED VALLA, OOTAB KOOL.

ERILISELT LÕBUSANA  
KÕLAB VANA KOOLIKELL.  
TEADAGI: ON PIDU TÄNA  
KÕIGIL ÕPETAJATEL.

SESTAP KOOLI TULLES LASTEL  
PEOS ON MÕNI ÕIS VÕI OKS –  
GLADIOOL VÕI NELK VÕI ASTER,  
SOOJAVARRELINE FLOKS –

ILUKS KOOLIMAJALE,  
KINGIKS KOOLITAJALE.

Leelo Tungal

# KOBAKÄPP

PLIATSIL SÜDA MURDUS.  
SULEPEAL TILGUB NINA.  
VIHIK ON KATKI JA KURDUS,  
LAPSE NÄOL VIHANE VINA.

SAAB LAPSEST ÜLEPEA ASJA?  
ARVAN, ET ÜKSKORD SAAB IKKA –  
SIIS ON TAL TÖÖKOHT JA PASS JA  
SIIS ON TAL KANNATUS PIKK KA.

KAUA ON MAADELDA VAJA  
MEIL TEMA TUHANDE VEAGA ...  
OODAKE, ÕPETAJA,  
PROOVIME VEEL KORRA HEAGA!

Täheke nr 10, 1988



Ülle Kütsen

## ESIMESE KLASSI KASSID

MIÄU, MIÄU, KURR, KURR –  
KOOLI LÄHEB KIISU NURR.

PINGINAABRIKS SAAB TA MIISU,  
VAHVA, SÕBRALIKU KIISU.

KOOL ON OTSE MAJA  
TAGA  
MURI  
KUUDIS, KUI TA MAGAB.

KUIDAS PÜÜDA LÕNGAKERA,  
TULEB TUNNIS SELGEKS TEHA.

SPORDIVÕISTLUSEL  
„KES KIIREM“  
OSALEVAD KASSID, HIRED.

KUI JÄÄB AEGA ÜLE VÄHE,  
ÕPIVAD KA MÕNED TÄHED.

ÕHTUL JOOVAD  
PIIMATASSIST  
ESIMESE KLASSI KASSID.



Siiri Laidla

## KAELKIRJAKU KOOLILUGU

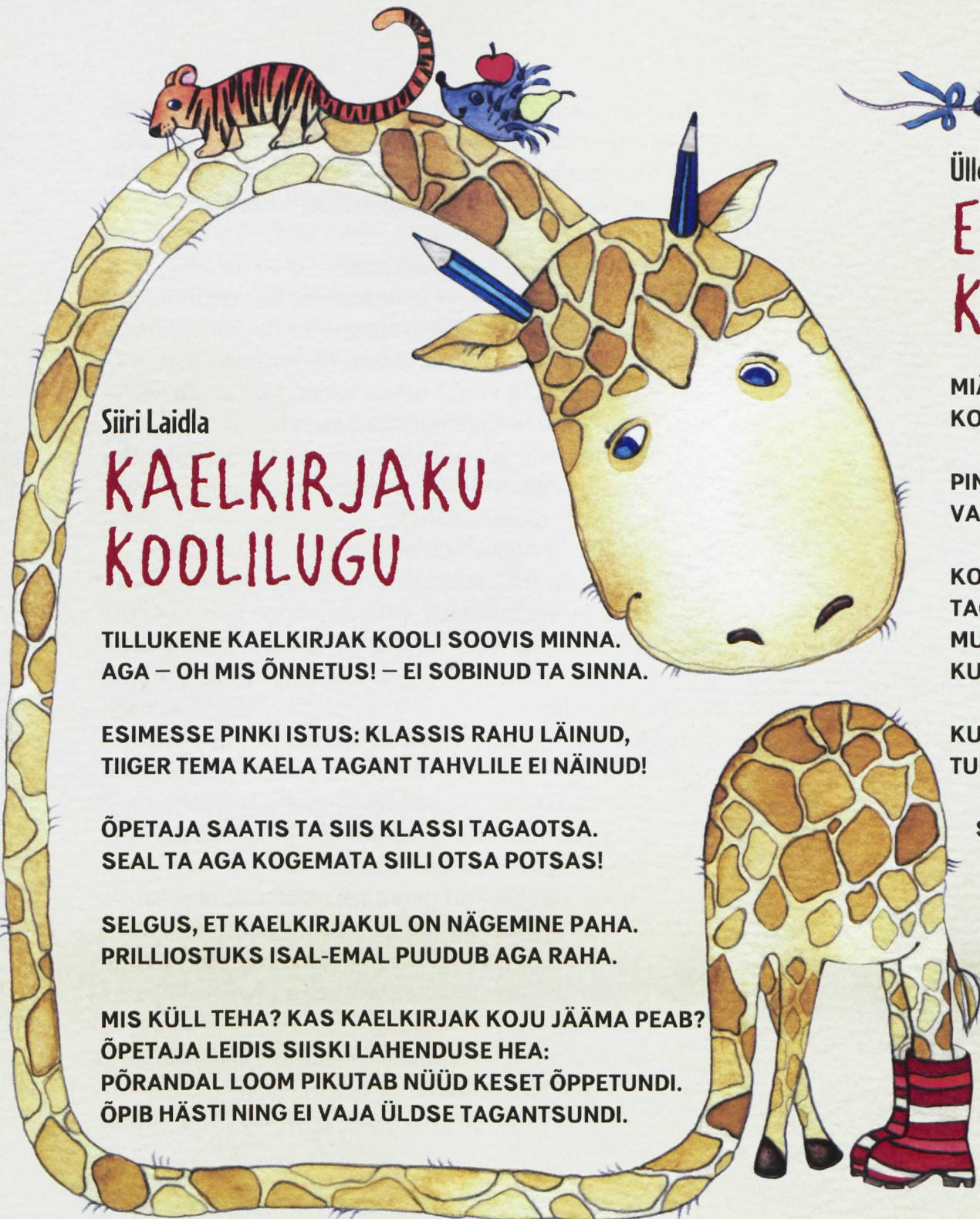
TILLUKENE KAELKIRJAK KOOLI SOOVIS MINNA.  
AGA – OH MIS ÕNNETUS! – EI SOBINUD TA SINNA.

ESIMESSE PINKI ISTUS: KLASSIS RAHU LÄINUD,  
TIIGER TEMA KAELA TAGANT TAHVLILE EI NÄINUD!

ÕPETAJA SAATIS TA SIIS KLASSI TAGAOTSA.  
SEAL TA AGA KOGEMATA SIILI OTSA POTSAS!

SELGUS, ET KAELKIRJAKUL ON NÄGEMINE PAHA.  
PRILLIOSTUKS ISAL-EMAL PUUDUB AGA RAHA.

MIS KÜLL TEHA? KAS KAELKIRJAK KOJU JÄÄMA PEAB?  
ÕPETAJA LEIDIS SIISKI LAHENDUSE HEA:  
PÕRANDAL LOOM PIKUTAB NÜÜD KESET ÕPPETUNDI.  
ÕPIB HÄSTI NING EI VAJA ÜLDSE TAGANTSUNDI.



Andrus Kivirähk

# KARNEVAL JA KARTULISALAT



Miial oli sünnipäev. Suured inimesed istusid köögis laua taga, söid, jõid ja ajasid juttu. Lastele oli kaetud Miia tupp väike laud. Seal oli kartulisalatit, lihapalle, torti ja morssi. Lapsed söid natuke, siis ütles Miia:

„Hakkame nüüd mängima!“

„Hakkame jah!“ nõustus Katrin, kes oli Miia kõige parem sõbranna. Teised lapsed hüppasid samuti laua tagant püsti. Ainult Oskar jäi istuma.

„Sööme ikka veel,“ arvas tema. Oskar oli parajalt paks poiss ja talle söömine meeldis.

„Ei söö me enam midagi!“ vastas Miia. „Söömine on igav. Ega sünnipäev pole söömise jaoks, sünnipäev on mängimise jaoks!“

„Õigus!“ hüüdsid teised.

„Mida me siis mängime?“ küsis pisike Aksel. „Kas mängime peitust?“

Ta oli tõesti väga tilluke ja mahtus igale poole, isegi lauasahtlisse, sellepärast oligi peitusemäng tema lemmik.

„Ei, mängime parem karnevali!“ ütles Katrin. „See on palju põnevam. Paneme endale igasugused ilusad riided selga, täpselt nii nagu teatris tehakse!“ Katrin tahtis suureks saades näitlejaks hakata ning talle meeldisid sellised mängud.

Teised olid Katrini plaaniga nõus. Oskargi tõusis ohtes laua tagant. Sinna jäi veel nii palju kartulisalatit ja torti! Aga midagi polnud teha, tuli minna Miia ema riidekapi juurde ja endale sealt karnevali jaoks rõivaid valida.

„Mina teen end haldjaks!“ kuulutas Katrin. „Imeilusaks roosaks haldjaks!“

„Mina hakkan printsessiks!“ teatas Miia. „Ime-

kauniks loki juustega printsessiks!”

Nad tirisid kapist välja Miia ema kõige uhkemad kleidid ja sikutasid endale selga.

„Mina olen päkapikk,“ ütles pisike Aksel ja pani endale pähe Miia ema triibulise suka. See oli nagu päris ehtne tutimüts. Ka teised lapsed leidsid endale midagi põnevat. Siis mindi teise tuppa ja Katrin ütles, et nüüd tuleb mõelda välja päris ehtne näidend.

„Mina hakkan mängima peaosa, haldjate kuningannat,“ seletas ta. „Ja Miia on röövitud printsess, keda ma vabastama lendan.“

Aga nad ei jõudnud veel midagi mängida, kui tuppa tuli Oskar. Ta oli lühikeste pükste väel ja tema paljas, punnis kõht oli Miia ema huulepulgaga üleni punaseks värvitud.

„Mis asi see on?“ küsis Miia jahmunult. „Kes sa oled?“

„Mina olen leevike,“ vastas Oskar tähtsalt.

Lapsed vaatasid vaikides, kuidas Oskar laua juurde kõndis ja sööma hakkas.

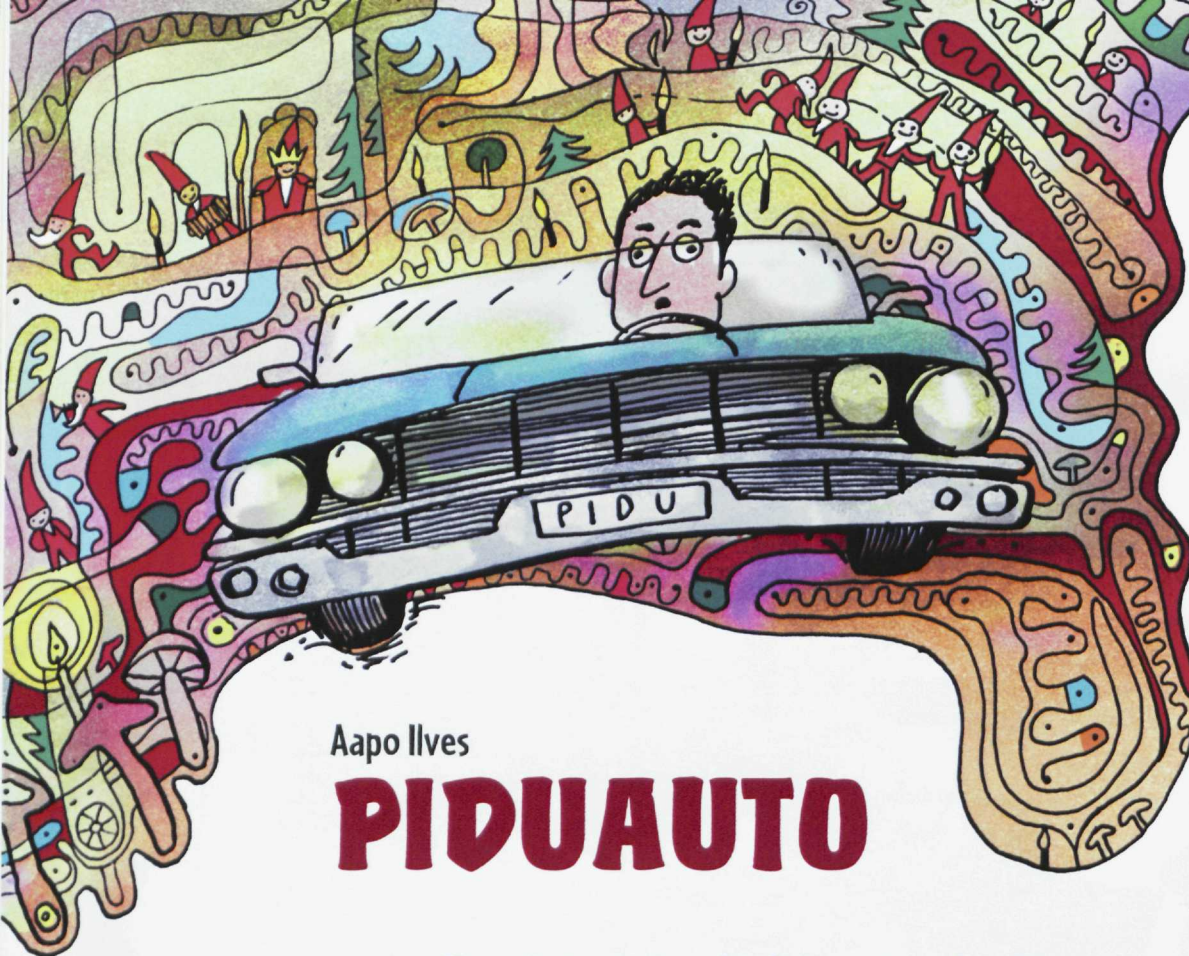
„Mis sa nüüd teed?“ küsis Katrin sosinal.

„Leevike lendas lindude söögimajja. Leevikesi peab talvel toitma. Leevike nüüd sööb,“ ütles Oskar.

Ja ta sõi ära kogu kartulisalati, kõik lihapallid ja terve tordi!

Aga teised lapsed ainult seisid vaikselt ja vaatasid, sest leevikesi ei tohi segada ega hirmutada.





Aapo Ilves

# PIDUAUTO

Ilmari sünnipäeval tuli tema juurde võõras mees, ulatas süütevõtme, viipas käega taamal seisva auto poole ja ütles:

„See on teile sünnipäevaks. Palju õnne!”

„Aitäh!” vastas Ilmar. „Võtke torti!”

Kuid võõras mees oli juba kadunud.

Kui kõik külalised olid lahkunud, sõitis Ilmar oma uue autoga bensiinjaama. Selgus, et ta oli seal täpselt miljonis klient. Bensiinjaam suleti ja Ilmari auks korraldati suur pidu limonaadi, küpsiste ja rullbiskviidiga.

Kui Ilmar koju tagasi sõitis, säras tema maja tuledes ning mängis vali muusika. Kõik Ilmari

välismaal elavad sõbrad olid päev hiljem ikkagi tema sünnipäevale jõudnud. Ilmar oli väga rõõmus, aga kui väsimus võimust võttis, selgus, et tema voodis juba magati. Ilmar pidi tukkuma köögis tooli peal, kus keegi teda kogu aeg üles ajas ning salatit või kohvi pakkus.

Kuna sõbrad olid võtnud pikad puhkused ega kavatsenudki niipea pidutsemist lõpetada, hiilis Ilmar hommikul autosse ja sõitis põllu äärde, et veidigi sõba silmale saada. Aga kohe, kui ta auto seisma jättis, tulid põhupallide tagant välja valgeis rõivais haldjad ja kutsusid ta endiga tantsima ning maiustama. Pärastlõunal Ilmar vabandas viisakalt, käivitas auto ja sõitis vanaema juurde maale.

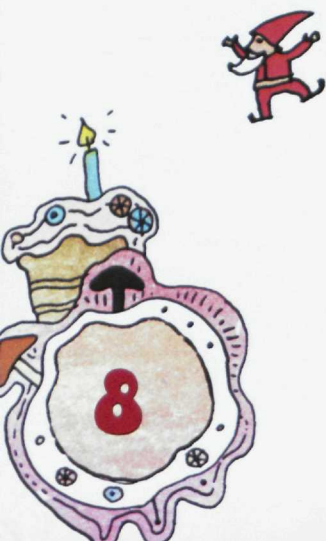
Selgus, et vanaema naabri juures olid pulmad ning kedagi ei lastud ilma pruutpaari terviseks pannkooke söömata ning paari laulu karaoket laulmata minema.

Õhtul keeras Ilmar oma uhke masina metsateele, kohta, kuhu ei paistnud ükski valguskiir. Kui ta mootori välja lülitas, süttisid tema ümber tõrvikud ning hõiskavad päkapikud tirisid ta autost välja. Neil oli kuningakroonimise pidu ning sellele olid üksikud rännumehed alati oodatud. Nüüd Ilmar taipas! Ta astus päkapikukuninga juurde, ulatas talle süütevõtme ning ütles:

„See on teile kingituseks. Palju õnne!”

Aitäh! vastas päkapikukuningas. „Võtke torti!”

Kuid Ilmar kõndis juba peoplatsist pikkade väsinud sammudega eemale. Vaiksel kuupaistesel lagendikul istus ta samblale, toetas selja vastu kändu ning uinus.





Contra

# POKUGAN JA BAKUGAN

VÄIKE POKU HÄIRET TEEB:  
EMA TULE KIIRESTI,  
MINGI PUUK MIND VARITSEB  
JA KA RÜNDAB KINDLASTI.

PIKALT PILGUGA MIND SÕI,  
ISE KERAS NAGU SIIL.  
KOMBITSAD SIIS VÄLJA LÕI  
VÄLEDALT KUI TUULEIIL.

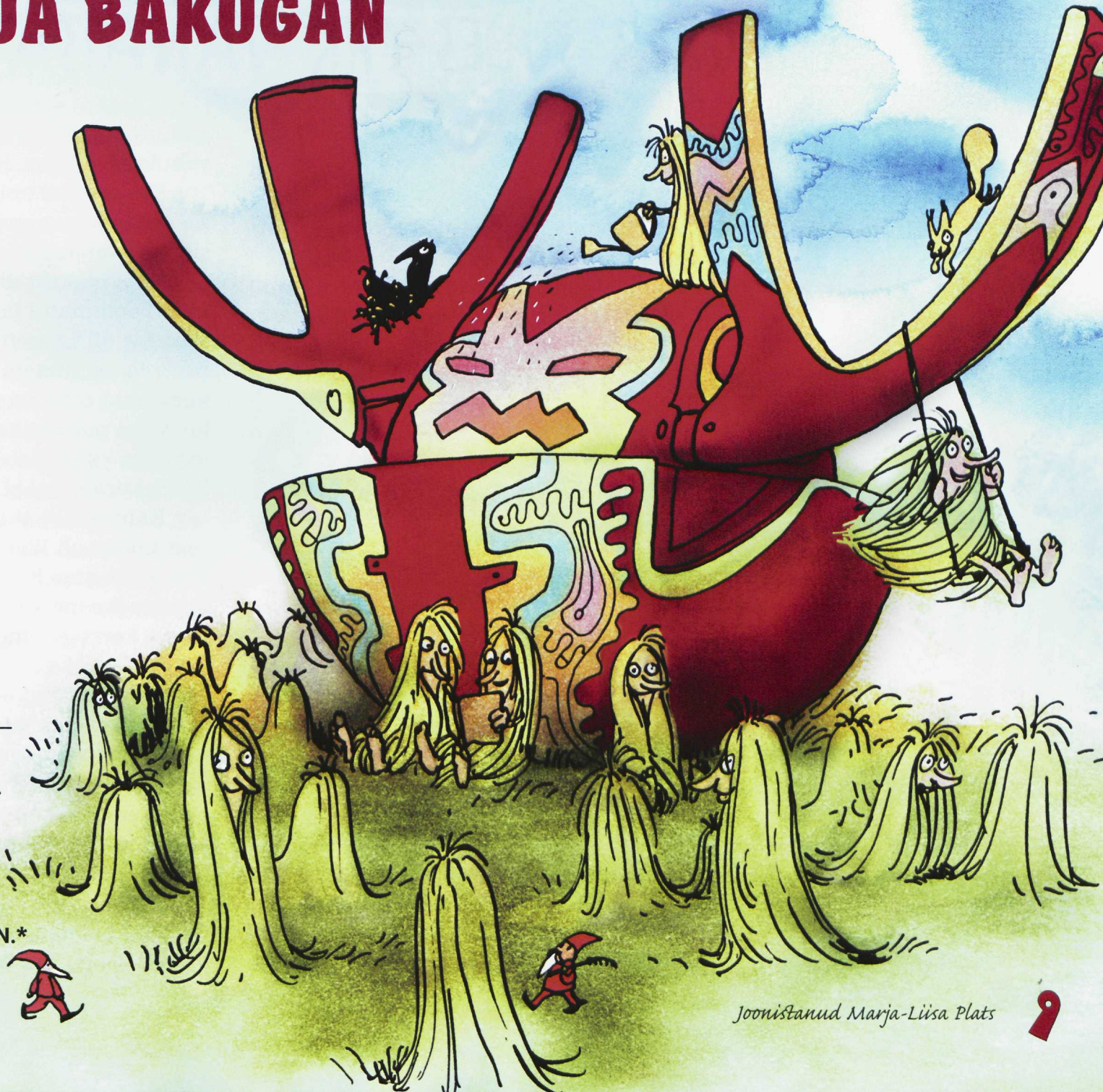
EMA POKUT LOHUTAB:  
SEE JU LIHTSALT MÄNGUKANNI!  
ASJATA SIND KOHUTAB  
LASTE SÕBER BAKUGAN.

VÄIKE POKU ÜTLEB NII:  
VAATASIN, KUI BAKUGAN  
VISKAS OKSAD LAIALI,  
OLI NAGU VÄIKE TAMM.

HAKKAN TEDA KASTMA MA,  
BAKUGAN SAAB RAMMU VEEST –  
SUVEKS SUUREKS KASVAB TA,  
KAITSEKS KUUMA PÄIKSE EEST.

MINA PRAEGU ARVAN, ET  
OLEN VÄIKE POKUGAN.  
KUI JOON KÜLLALDASELT VETT,  
SAAB MUST SUUR JA UHKE TARN.\*

*\* Tarn on rohumätas.*



Joonistanud Marja-Liisa Plats



Haldi Normet

# PUDER SÜLES EHK VANAIISA POLE SÜÜDI



Kati on üks igati asjalik nelja-aastane tüdruk, kel peale ema-isa on ka väga mõistlik vanaisa. Mõistlik tähendab selline, kes nii mõnegi äparduse puhul silma kinni pigistab, põnevaid jutte räägib ja mis põhiline – temaga satub alailma sekeldustesse. Ema, muide, tavatseb vanaisa kohta aeg-ajalt öelda, et vana mees, aga varsa aru – no siis, kui nad Katiga mõne ettevõtmise käigus ka väikese pahandusega hakkama on saanud. Et hakkasid näiteks ükskord kohvilaua juures koera dresseerima, mis lõppes sellega, et koer maandus keset

vahukooretorti ... Hea küll, oli nagu oli.

Seekord oli neil igatahes plaanis täiesti viisakalt välja jalutama minna ja kui sadama ei hakka, siis ka loomaaeda sisse põigata.

Kõik olekski olnud väga ilus, kui poleks tekkinud ootamatut takistust nimega hommikusöök. Vanaisa oli keetnud kohe eriliselt maitsetu asja, mida ta ise nimetas kaerahelbepudruks. Kati oli köögilaua taha üksi jäänud. Ta otsustas, et teeb lusikaga pudru sisse kraavid ja kallab sinna piima sisse – siis näeb see kõik lahedam välja ja äkki läheb kergemini alla kah.

Kahjuks ei tulnud kraavidest midagi välja, sest puder oli liiga vedel, et mingitki kuju võtta. Nüüd otsustas Kati, et maitsetu asi paraneb siis, kui see ära maitsestada. Suhkur ja sool olid laual, pipar, karri ja kaneel kapis, aga Kati teadis, kus.

Kõik oleks olnud suurepärane, kui pipratoos poleks maha kukkunud. Kolks oli piisav, et toas tukastav vanaisa korraks silmad avaks, samas jälle õnneks mitte nii suur, et kööki tormata. Seda tegi hoopis nende pirakas koer Julius, kel oli kutsikast saati komme suure jooksu pealt liugu lasta. Nõnda ta siis piprahunniku suunas liugleski, tõmbas ninaga ja kukkus aevastama.

Nüüd ilmus ka vanaisa lagedale, aga Kati istus juba pai näoga laua taga, lusikas püsti peos.

„Oh, ega me ei pea sugugi täna loomaaeda



minema, kes see niiväga viitsibki,” arvas vanaisa ja põrnitses endises suuruses pudruhunnikut.

„Peame, tingimata peame!” lunis Kati, ohkas sügavalt ja kupatas suure lusikataie külma putru suhu. Ta polnud jõudnud seda veel maitsestada. Julius aevastas sel ajal vahetpidamata ja hõõrus käpaga nina.

„Ta on vist külmetanud,” ennetas Kati õhinal vanaisa küsimust. Vanaisa kehtas õlgu, vaatas tähendusrikkalt kella, viibutas sõrme ja kadus teise tuppa.

Nüüd hakkas Katil kiire. Ta kallas pudrule vaheldumisi soola, suhkrut, pipart, karrit ja kaneeli, mõtles natuke ja kallas igaks juhuks veel. Suhkrut kõige rohkem. Rahulolevana segas ta kõik ilusasti ära ja võttis ettevaatlikult esimese tillukese ampsu. Oehhh ... Ka maailma kõigi loomaaedade nimel poleks ta suutnud seda süüa. Samuti mitte kõikide ahvide, tiigrite, kaelkirjakute ja teiste loomade nimel, kes talle veel meeldisid.

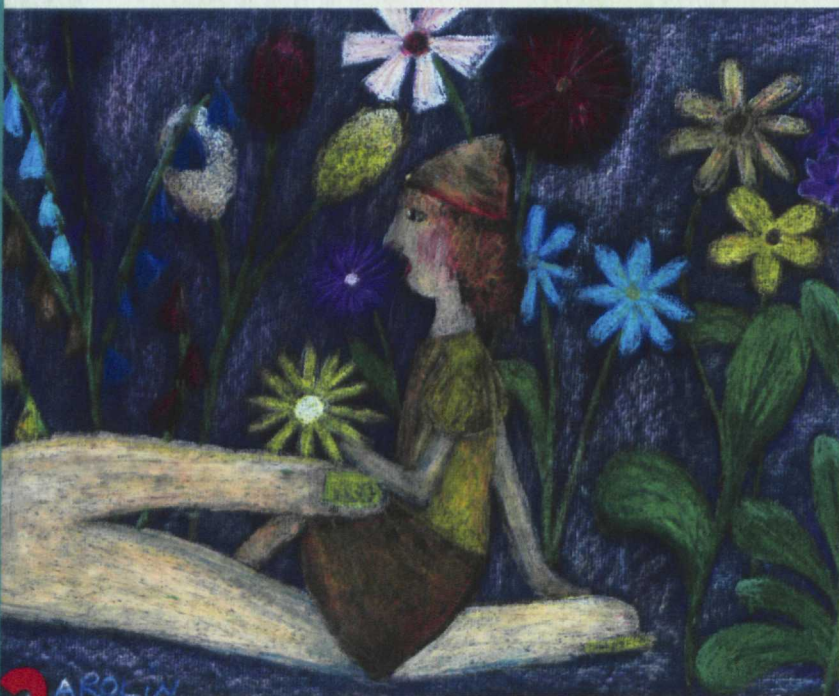
Ja Kati otsustas, et puder tuleb ära peita. Siis ütleb ta vanaisale, et taldrik on tühi ja ära pestud kah. Muidugi oli see vale, aga väikseid valesid tuleb elus ikka ette, nagu vanaisa kord vanaemale teatas. Nii et Kati tundis end päris kindlalt.

Ta otsustas, et peidupaigaks saab esiku riidekapp ja libistas ettevaatuse mõttes taldriku esmalt sülle. Koer Julius jälgis huviga perenaise tegevust ja aevastas veel kord, nii et seinad värisesid. Kati käsi vääratas ja pudrutaldrik läks süles ümber. Muist volas maha ja koer lidus seda uudistama. Lärmi peale ruttas kohale vanaisa, kes oskas aga koerale otsa komistada ja käpuli käia. Koer limpsis piprasegust putru ja aevastas nagu pöörane. Kati hakkas ehmatuses ülesaamiseks koleda häälega laulma. Vanaisa oli lihtsalt käpuli. Uksel seisis koju jõudnud ema, kes vangutas pead ja ütles nagu ikka: „Vana mees, aga varsa aru”.





Joonistanud Anton Kalda, 6 a, Tallinna laste loomingu maja



Joonistanud Karolin Kuiv, 11 a, Tallinna Pelgulinna gümnaasium

## H-TÄHTEDE JUTT

Elas kord hiir. Ilus hall hiireke. Ta polnud üldse harilik hiir, sest ta elas haavapuu otsas harakapesas. See harakas oli väga hea ja lahke.

Harakas ja hiir nägid hilja õhtul hobust. See hobune tahtis pesta hambaid hambapastaga. Hambapasta oli aga otsa saanud ja hobune pidi hüpermarketisse minema hambapastat ostma. Hobune läks hambapastaleti juurde ja ehmatas väga, sest hambapasta hind oli liiga kõrge.

Hobune läks tagasi koju ja proovis ise hambapastat teha heinakõrtest, hirsist ja haavapuu koorest.

Hobuse hambad puhtaks küll ei saanud, aga hambapasta sai hea ja maitsev.

Lisett Suuroja, 7 a, Tartu



Joonistanud Kirke Holtsmann, 4 a, Tallinna lasteaed Mooniööde

## PUUD

Puud on head ja nende pead on taeva kõrgusel.

Taeva kõrgusel on veel päike, mis on kollane.

Seal on ka pilved, mis on väga valged. Pilved vahel püüavad kinni väikseid linde.



Loona Paula Peetso, 3. kl, Miina Härma gümnaasium



Joonistanud Brit Aller, 10 a, Tabasalu muusikakool

# SISSI

Minu koera nimi Sissi.  
Tuppa ta ei pissi.  
Nimed sassi läevad koerakesel Sissil  
ja mu armsal issil.  
Sissi on üks mänguhull,  
püüab mind, kui ta on kull.  
Parim koer on minu Sissi,  
parim mees on minu issi.



Joonistanud Liisa-Marie Lääne

Liisa-Marie Lääne, 9 a

# LIISA SALADUS

Elas kord üks tüdruk, kelle nimi oli Liisa. Ta käis koolis, kuid tal oli ka saladus. Ta oskas võluda.

Koolis õppis ta hästi, vähemalt õpetajate arvates, sest tegelikult võlus ta kõige raskematele ülesannetele kõige õigemad vastused. Samuti oli Liisa kodus ema meelest väga tubli, sest kui ema käskis tal oma toa korda teha, siis võlus ta salaja oma toa korda.

Ükskord tuli Liisale külla tema parim sõbranna Maggie. Nad hakkasid koos õppima (Maggie oli ühe aasta võrra vanemas klassis). Maggieil oli väga raske arvutamisesanne, mida ta ei osanud. Liisa aitas tal seda lahendada võludes. Siis küsis Maggie Liisalt: „Kuidas sa

seda tegid?” Ning Liisa vastas: „Mul on saladus – ma oskan võluda, ära sellest kellelegi suud paota!”

Aga ega Maggie ei suutnud eriti kaua suud pidada. Ja varsti teadis terve kool Liisa saladust. Liisa ei teadnud, mida teha, kuid korruga tuli talle hea mõte. Ta pani igale poole ühe loitsu, nii et kõik, kes seda lugu teadsid, hingasid seda loitsu sisse ja jäid kolmekümneks minutiks magama. Ja kui üles ärkasid, ei mäletanud nad hommikust midagi.

Natukese aja pärast nägi Liisa jälle Maggie. „Palun vabandust!” ütles Maggie.

Ning Liisa vastas: „Pole midagi, aga sa pead ütleva ausõna ja palun, pea järgmine kord oma lubadust, eks!”

„Jah, kindlasti Liisa!”

Keegi ei teadnud nüüd, mis päriselt juhtus!

Lisanna Salujõe, 10 a, Tallinn



Joonistanud Ilja Boitsuk, 9 a, Jõhvi kunstikool



Joonistanud Roberta Greebe, 11 a, Tallinna Pelgulinna gümnaasium



# VANILLIKASTE JA ÕUNAKOOK

Pehme kardemoniga õunakook on eriti maitsev koos vanillikastmega, aga muidugi saad valmistada ka lihtsalt vanillikastet ilma mingi õunakoogita.

## Vanillikaste

- 1 muna
- 2 sl suhkrut
- 2 tl kartulitärklis
- 3 dl piima (soovitavalt 3,5%)
- 1 tl vanillsuhkrut

## Tee nii:

- Valmista kaste enne õunakooki, et see jõuaks jahtuda.
- Sega väiksemas potis hoolega ühtlaseks muna, suhkur ja kartulitärklis.
- Sega vähehaaval juurde piim.
- Tõsta pott pliidile keskmisele kuumusele ja kuumuta pidevalt segades, kuni kaste pakseneb. Kaste võib korraks keema tõusta, kuid ära seda kaua keeda.
- Tõsta tulelt ja sega juurde vanillsuhkur.
- Sega jahtumise ajal iga 5–10 minuti tagant, et peale ei tekiks nahka.

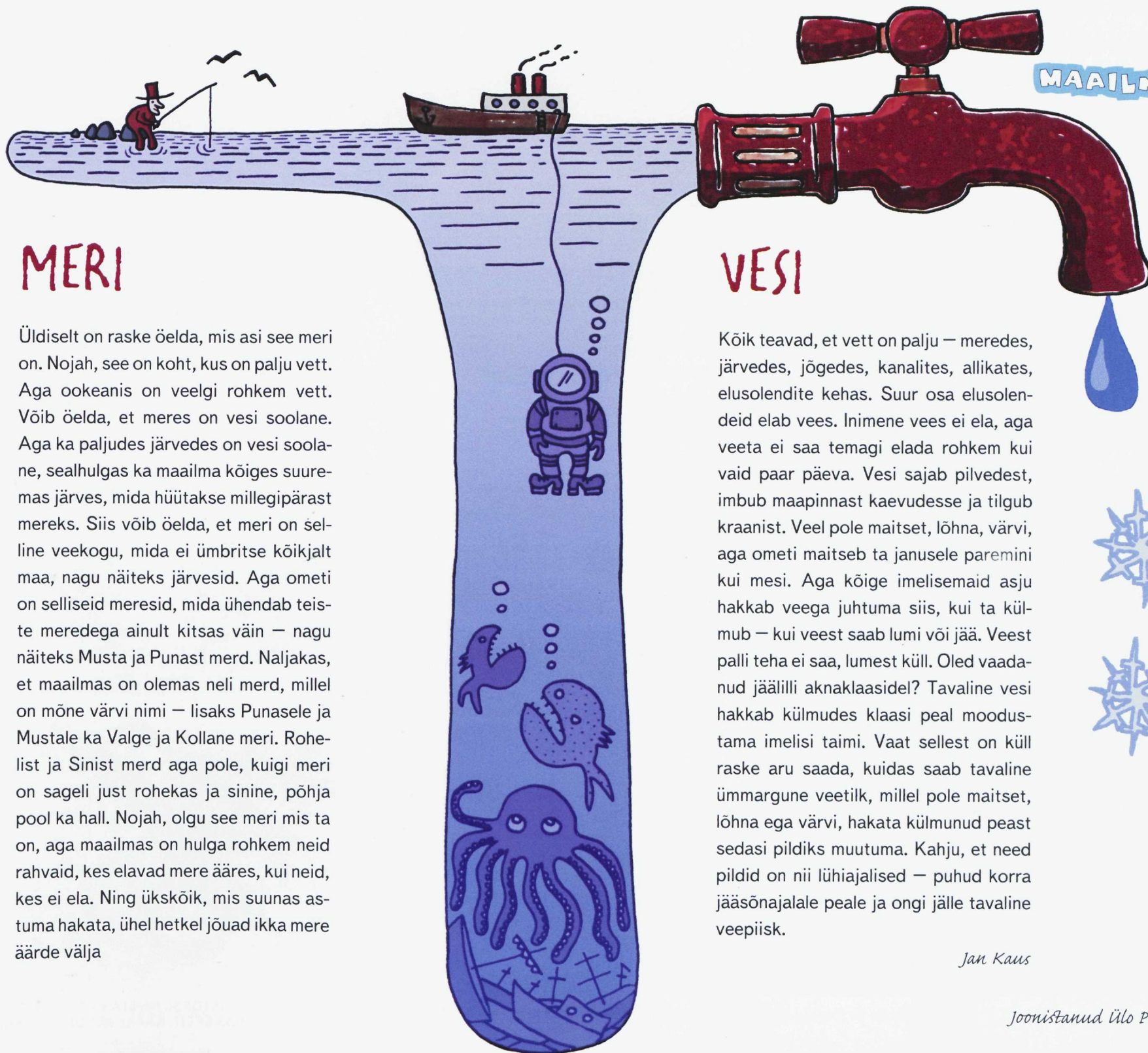
## Õunakook

- 100 g võid (natuke vormi määrimiseks ka)
- 1 dl suhkrut
- 1 muna
- 2 dl hapupiima või maitsestatamata jogurtit
- 3,5 dl nisujahu
- 1/4 tl soola
- 1/2 tl soodat
- 1 tl küpsetuspulbrit
- 1/2 tl jahvatatud kardemoni
- 1 tl vanillsuhkrut
- peale umbes 500 g õunu (5–6 keskmist kodumaist) ja 2 sl fariinsuhkrut

## Tee nii:

- Pane ahi 200°C peale sooja.
- Määri ümmargune (läbimõõt umbes 23 cm) või kandiline (umbes 20 x 20 cm) koozivorm võiga.
- Puhasta õunad ja lõika paksudeks sektoriteks.
- Vahusta või ja suhkur.
- Lisa muna, vahusta ühtlaseks.
- Lisa hapupiim või jogurt, sega.
- Sega omavahel kuivained ja kalla võimuna-jogurtisegusse. Sega pehmeks tainaks.
- Kalla tainas vormi ja silu ühtlaseks.
- Lao peale õunasektorid ning puista nendele fariinsuhkur.
- Küpseta umbes 30 minutit.

Retsept Liis Sillaste-Tootsilt, joonistanud Kertu Sillaste



## MERI

Üldiselt on raske öelda, mis asi see meri on. Nojah, see on koht, kus on palju vett. Aga ookeanis on veelgi rohkem vett. Võib öelda, et meres on vesi soolane. Aga ka paljudes järvedes on vesi soolane, sealhulgas ka maailma kõiges suuremas järves, mida hüütakse millegipärast mereks. Siis võib öelda, et meri on selline veekogu, mida ei ümbritse kõikjalt maa, nagu näiteks järvesid. Aga ometi on selliseid meresid, mida ühendab teiste meredega ainult kitsas väin – nagu näiteks Musta ja Punast merd. Naljakas, et maailmas on olemas neli merd, millel on mõne värvi nimi – lisaks Punasele ja Mustale ka Valge ja Kollane meri. Rohele ja Sinist merd aga pole, kuigi meri on sageli just rohekas ja sinine, põhja pool ka hall. Nojah, olgu see meri mis ta on, aga maailmas on hulga rohkem neid rahvaid, kes elavad mere ääres, kui neid, kes ei ela. Ning ükskõik, mis suunas astuma hakata, ühel hetkel jõuad ikka mere äärde välja

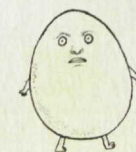
## VESI

Kõik teavad, et vett on palju – meredes, järvedes, jõgedes, kanalites, allikates, elusolendite kehas. Suur osa elusolendeid elab vees. Inimene vees ei ela, aga veeta ei saa temagi elada rohkem kui vaid paar päeva. Vesi sajab pilvedest, imbub maapinnast kaevudesse ja tilgub kraanist. Veel pole maitset, lõhna, värvi, aga ometi maitseb ta janusele paremini kui mesi. Aga kõige imelisemaid asju hakkab veega juhtuma siis, kui ta külmub – kui veest saab lumi või jää. Veest palli teha ei saa, lumest küll. Oled vaadanud jäällilli aknakaasidel? Tavaline vesi hakkab külmudes klaasi peal moodustama imelisi taimi. Vaat sellest on küll raske aru saada, kuidas saab tavaline ümmargune veetilk, millel pole maitset, lõhna ega värvi, hakata külmunud peast sedasi pildiks muutuma. Kahju, et need pildid on nii lühiajalised – puhud korra jääsõnajalale peale ja ongi jälle tavaline veepiisk.

*Jan Kaus*



Pildil Marie ja Emma Sofia



AGA  
MINUST  
TEHAKSE  
KOOGELMOOGEL!

# MEISTERDA FOTOAPARAAT!



SUL LÄHEB VAJA TÜHJA MUNAKARPI, MAALRITEIPI, JOGURTI TOPSI, MUSTA VÄRVI, PINTSLIT, HAMBATIKKE, NAASKLIT, KÄÄRE JA PUDELIKORKE.





1

SÖÖ MUNAD ÄRA!



2

LÕIKA KESKMISED KARBI OSAD SERVAGA TASA.



3

TEIBI KARP ÜHEST SERVAST KINNI JA TOPSIK KARBI KÜLGE.



4

PUDELIKORGID KINNITA KAS TEIBI VÕI TIKUGA. TIKU PUHUL TULEB NAASKLIGA AUGUD TORGATA.



5

VÄRVI KOGU KUPATUS MUSTAKS!



6

LÜKKA TEIPIMATA SERVAST SISSE FOTO.

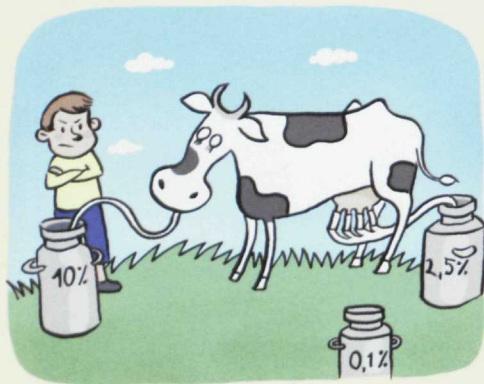


PIKEM SERV LÕIKA MUNAKARBI KÕRGUNE.



SELLEKS, ET SINU KAAMERA KA PILTI TEEKS, VÕID SA ISE MEISTERDADA PAPIST T-TÄHEKIJULISE FOTO ALUSE. SINNA VÕID KLEEPI DA MÕNE NALJAKA PILDI, SIIS SAAD SÕPRU ÜLLATADA!

Juku on maal ja jälgib, kuidas lehmale piima antakse. Siis ütleb arvustavalt: „Vaat sedasi nad lahjendavadki piima veega!“



Juku läks esimest päeva kooli. Tagasi tulles oli ta väga pettunud.

„Mida sa seal õppisid?“ küsis ema.

„Ma ei õppinud midagi,“ vastas Juku.

„Aga mida te siis koolis tegite?“

„Mitte midagi! Seal oli üks tädi, kes ei teadnud, kuidas kirjutada kõige lihtsamaid sõnu, ja mina pidin talle seda ette ütleva!“

Loodusõpetuse tunnis kiitleb Juku: „Ma olen näinud sellist beebit, kes jõi iga päev elevantipiima ja kasvas iga nädal kaksteist sentimeetrit!“

„Oi-oi, Juku! Ja mis temast lõpuks sai?“

„Loomulikult elevant!“



Naabritädi pärib Jukult: „Mida sa siin trepikojas teed?“

Juku: „Ma ei saa muidu koolimineku küsimust lahendada, kui pean kulli ja kirja viskama!“

Naabritädi: „Kuidas nii?“

„Kui tuleb kull, siis lähen koju tagasi, kui tuleb kiri, siis pean kinno minema. Aga kui kümnesendine jääb serva peal seisma – siis pole parata, muidugi ruttan kooli!“

Emakeele tund koolis. Õpetaja kustub Juku vastama: „Ütle, Juku, mis on valm!“

Juku: „Valm on selline luuletus, kus loomad räägivad üksteisega. Siga räägib näiteks ahviga – täpselt niisamuti nagu meie teiega!“

Õpetaja: „Lapsed, kas sõna „püksid“ on ainsuses või mitmuses?“

Juku: „Ülevalt poolt ainsuses, alt mitmuses!“



Juku istub pargipingil, mille alla on pugunud suur karvane koer.

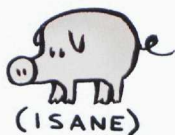
Keegi võõras mees tahab Juku kõrvale istuda ja pärib. „Poiss, kas su koer hammustab?“

„Minu koer? Ei iialgi!“ kinnitab Juku.

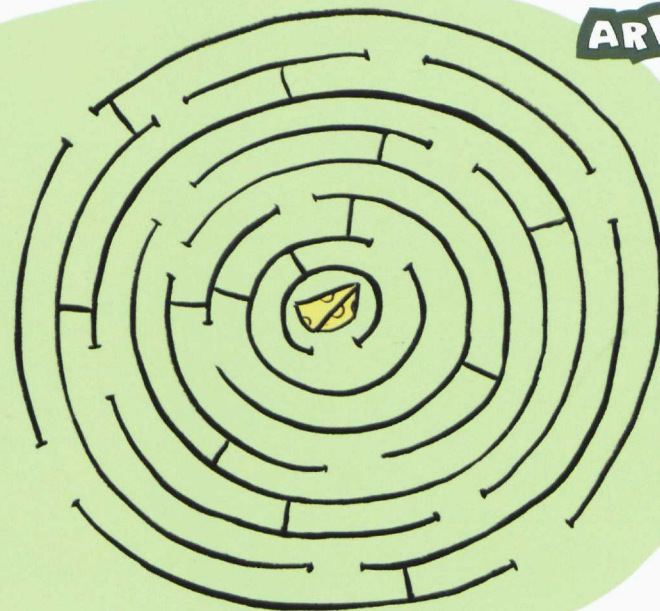
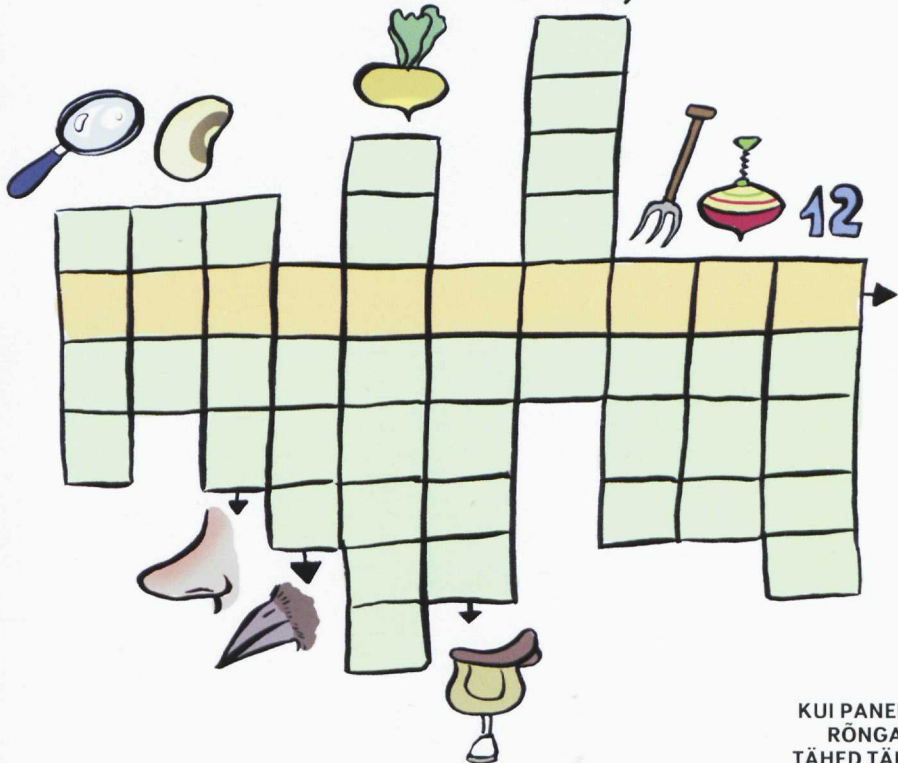
Aga kui onu pargipingile istub, lööb koer talle kurjalt lõrisedes hambad sääرده. Mees kargab vihaselt eemale: „Ja sina ütlesid, et su koer ei hammusta!“

„Aga kust ta võtsite, et see siin on minu koer?“

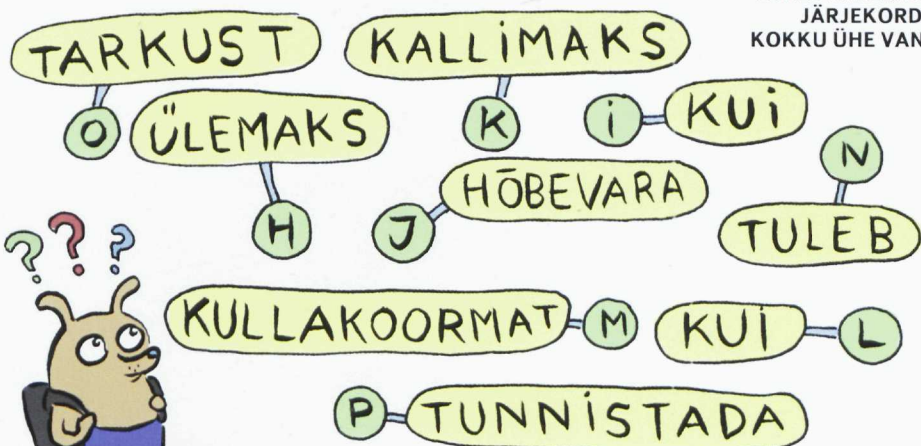
LAHENDA RISTSÕNA! VASTUSEKS  
SAAD TEADA, KUIDAS ON VÕRU  
KEELES ÕUNAMOOS.



ÄITA HIIR LÄBI LABÜRINDI  
JUUSTUTÜKINI!



KUI PANED ROHELISTES  
RÕNGASTES OLEVAD  
TÄHED TÄHESTIKULISE  
JÄRJEKORDA, SAAD  
KOKKU ÜHE VANASÕNA.



MITU ERINEVUST  
LEIAD KAHE  
TÜDRUKU VAHEL?

Joonistanud Elina Sildre

**Tähekesse toimetis ootab vastuseid 18. oktoobriks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja Lego komplekt.**

SEPTEMBRIKUU „ARVA ÄRA!“ VÕITJA ON OSKAR PROOS TALLINNAST. PALJU ÕNNE!

# LEGEND KLAIPEDA TUMEDAST KUMMITUSEST

1595. aasta veebruari üheksateistkümnendal päeval, umbes kella üheksa paiku õhtul, pidas Dithmarschenist pärit Hans von Heide Klaipeda linnusevalli eesmise torni juures vahti. Korraga märkas ta, kuidas kraavi kohale kerkis äkitselt üle valli ulatuv sild, silla peal aga seisis pikka musta mantlisse rietatud mees.

Too kõnetas vahimeest tugevas sakste murakus ning küsis temalt: „Miks seisad sa siin?”

Sõdalane vastas: „Seisan siin Jumala ja oma auväärse isanda soovil.” Selle peale kähvas tume kogu talle vastu: „Sedasi käskis sul Jumal vastata,” ning päris: „Kas teil seal oma pesakeses jätkub veel miskit, millega keha kinnitada?” Hans vastas: „Jah, nii süüa kui ka juua on meil piisavalt ning liksaks sellele on meil veel, Jumal tänatud, üht-teist ka tagavaraks kogutud.”

Selle peale kuulutas must kogu:

„Vilja ja küttepuid jääb teil ometigi vajaka.”

Nende sõnade saatel kadus ta sillalt ning kõik kaitserajatised kriuksatasid valjult.

Selline lugu seisab vanas raamatus, mis kirjeldab Ida-Preisimaa legende. Klaipedas on aga suisa püsti pandud 2,4 meetri kõrgune kuju (autorid Svajunas Jurkus ja Sergei Plotnikov), mis kujutab tumedat kummitust veest välja ronimas.



## Legendide võistlus!

Täheke ja tema leedu sõber, las-teajakiri Laimiukas kutsuvad kõiki lugejaid osalema uuel legendide võistlusel.

### Võistlusel osalemiseks on vaja:

1. pildistada mõnda oma kodu ümbruses asuvat kuju
2. välja mõelda ja kirja panna selle kujuga seotud legend
3. saata nii foto kui ka jutuke **kuni 5. novembrini 2010** Tähekesele meiliaadressil [taheke@taheke.ee](mailto:taheke@taheke.ee) või postiaadressil Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn.

Toredamaid töid ootavad auhinnad nii Tähekeselt kui ka Laimiukaselt ning muidugi ilmuvad need ka Tähekeses. Kõige toredamad tööd aga tõlgitakse leedu keelde ning neid saavad Laimiukasest lugeda ka leedu lapsed.

HIND 24 KROONI  
(1.53 EUROT)

